

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/76/2024
Identifikačné číslo spisu:	6623010237
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6623010237.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného A. G. pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného A. G. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. decembra 2023, sp. zn. 5To/115/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného A. G. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Lučenec (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 22. augusta 2023, sp. zn. 2T/56/2023, uznal obvineného A. G. za vinného pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

si v presne nezistenej dobe protiprávne zadovážil a následne do 14.50 hod. dňa 19.09.2022 protiprávne prechovával v meste Filákov, okres Lučenec, 1 ks plastového vrecúška o rozmere 7,5 cm x 4 cm s obsahom kryštalickej látky svetlohnedej farby, predstavujúcej zmes metamfetamínu a dimetylsulfónu s hmotnosťou 1,830 g s obsahom metamfetamínu 648 mg (35,4 % hmotn.) čistej látky, v hodnote najmenej 91,50 €, čo podľa súdnej praxe zodpovedá najmenej 18 bežným jednorazovým dávkam drogy, ktoré sú spôsobilé po aplikovaní ovplyvniť psychiku užívateľa, pričom metamfetamín je zaradený do II. skupiny psychotropných látok uvedených v zákone č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov.

Za to súd I. stupňa obvinenému uložil podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom z 19. decembra 2023, sp. zn. 5To/115/2023 (ďalej tiež „napadnutý rozsudok“) na podklade odvolania obvineného, podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému A. G. uložil podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 42 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

* * *

Proti rozsudku odvolacieho súdu, uvádzajúc, že napáda aj rozsudok súdu I. stupňa, podal 21. októbra 2024 prostredníctvom zvolenej obhajkyne (Mgr. Nikolety Oktavcovej - advokátky so sídlom vo Zvolene) dovolanie obvinený A. G., uplatňujúc dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

V úvodných častiach obhajkyňa v dovolaní podrobne popisuje konanie predchádzajúce dovolaniu, nedostatky prípravného konania, konania pred súdom I. stupňa aj odvolacieho súdu, ktoré predchádzali napádanému rozsudku.

Zastáva názor, že vo veci došlo k porušeniu ustanovení Trestného poriadku pri samotnom začatí trestného stíhania a do okamihu vykonania neodkladného úkonu, spočívajúceho vo vydaní veci samotným obvineným postupom podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku, neexistoval právne relevantný podnet na trestné stíhanie, resp. neexistovalo konkrétne podozrenie z protiprávneho konania, ktoré by bolo možné opísať prostredníctvom znakov skutkovej podstaty trestného činu a postaviť tak „skutok“ zakladajúci trestný čin, pre ktorý bolo potrebné začať tzv. trestné stíhanie vo veci a neexistovali ani samotné skutkové okolnosti nasvedčujúce tomu, že bol (nie bude) spáchaný trestný čin. Obhajoba tvrdí, že takáto právne relevantná informácia a podnet na trestné stíhanie zo zadováženého spisového materiálu ani nevyplyvajú, netvoria jeho súčasť a tým nie je v posudzovanej veci preskúmateľné, či takýto podnet na začatie trestného stíhania vôbec existoval k času bezprostredne pred začatím trestného stíhania, a ak aj existoval, nie je preskúmateľné, čo skutkovo indikoval, čo do času, miesta, spôsobu spáchania skutku v minulosti a podozrenie z akého trestného činu zakladal, čo do právnej kvalifikácie a či bol, ako zákonná podmienka začatia trestného stíhania vo veci (tento podnet, ak existoval) opodstatnený pre postup podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku (ako neodkladný úkon, ktorým pre nebezpečenstvo z omeškania začalo trestné stíhanie), následkom čoho nie je potom možné hodnoverne overiť dôvod potreby bezodkladného začatia trestného stíhania.

Absencia relevantného podnetu na začatie trestného stíhania a absencia samotných skutkových okolností nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, predstavuje podstatnú chybu trestného konania, ktorá spôsobuje nezákonnosť trestného stíhania aj vznesenia mu obvinenia a jeho postavenia pred súd. Súčasne vymenúva zákonné kumulatívne podmienky na začatie trestného stíhania v zmysle Trestného poriadku. Nie je sporné, že vo veci nebolo podané trestné oznámenie, pretože takáto písomnosť sa v zadováženom spisovom materiáli nenachádza. Ak teda podkladom pre začatie trestného stíhania neboli skutočnosti uvádzané žiadnym oznamovateľom v trestnom oznámení, musí potom ex lege existovať iný podnet na začatie trestného stíhania, pričom zo skutkových okolností uvádzaných v tomto podnete musí vyplývať podozrenie z trestnej činnosti, pričom konanie páchatela, na základe zistených skutočností z tohto podnetu, musí byť opísateľné príslušným OČTK miestom, časom, spôsobom protiprávneho konania páchatela a prípadne aj následkom takéhoto konania tak, aby toto konanie nebolo zameniteľné s iným skutkom. Obhajoba trvá na tom, že bolo povinnosťou OČTK identifikovať a do spisu založiť tzv. iný podnet na začatie trestného stíhania (napr. úradný záznam PZ o tom, že v inom konaní vypočúvali osobu, z ktorej výpovede vzišlo podozrenie), z ktorého vyplývajú konkrétne skutkové okolnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, ako materiálny dôvod a predpoklad, ktorý oprávňoval OČTK v štádiu pred začatím trestného stíhania vykonať neodkladný úkon podľa Trestného poriadku v obydlí osoby a ktorého zákonnosť pôvodu a správnosť jeho obsahu by boli preskúmateľné v ďalšom

štádiu trestného stíhania. Doposiaľ nie je v konaní preukázané ani to, či bol daný dôvod pre začatie trestného stíhania vo veci vydaním uznesenia postupom podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, nie to ešte neodkladným zaistovacím úkonom podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku (ktorý slúži na dobrovoľné vydanie veci, ktorú má osoba pri sebe a nie vo svojom obydli, ktorého nedotknuteľnosť sa zaručuje), ktorý bol vykonaný bezdôvodne v rozpore s článkom 21 ods. 3 prvou právnou vetou Ústavy Slovenskej republiky priamo v obydli obvineného v čase, keď neexistovalo podozrenie odôvodňujúce vstup OČTK do tohto obydli. Obhajoba v tejto súvislosti potom tvrdí, že v posudzovanej trestnej veci, inštitút vydania veci podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku nemohol byť neodkladným úkonom, ktorým začalo trestné stíhanie a bez relevantného podnetu ani úkonom na zaistenie veci nachádzajúcej sa v obydli iného, na ktorý účel slúži iný inštitút podľa § 99 ods. 1 Trestného poriadku a vec je možné získať do trestného konania dobrovoľným vydaním osobou na základe výzvy v zmysle § 105 ods. 5 Trestného poriadku.

Inštitút podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku za tu namietaných okolností (neexistencie podnetu na začatie trestného stíhania) predstavuje, v rozpore so svojím účelom a zmyslom, prostriedok, ktorý bol OČTK zneužitý jednak k sebaobvineniu obvineného, k samotnému skonštruovaniu trestnej veci orgánom činným v trestnom konaní a následne k objasneniu vyprodukovanej trestnej veci (k zabezpečeniu primárneho a najdôležitejšieho dôkazu v trestných konaniach vedených pre drogové delikty). Takýto postup sa prieči zásadám a ustanoveniam Trestného poriadku, je neprípustný a predstavuje porušenie základných práv osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie.

Súd I. stupňa v odôvodnení rozsudku na str. 3 k výhradám obhajoby predneseným komplexne v záverečnej reči odobril postup OČTK, keď k namietanej absencii podnetu na začatie trestného stíhania iba formálne a vágne poukázal na zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon“) konkrétne na § 2 písm. b), § 9 ods. 1 a § 21 ods. 1 zákona, bez bližšej špecifikácie, čo týmto poukazovaním na všeobecnú povinnosť Policajného zboru, výkon služobného zákroku policajta a oprávnenie policajta zaistiť vec, chcel v súvislosti s trestnou vecou obvineného povedať. V posudzovanom prípade je napádaný rozsudok v tomto smere arbitrárny, nejasný, nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a zmätočný.

Zároveň namieta neexistenciu samotného skutku „toho, čo sa objektívne malo stať“, v čom spočívalo jeho protiprávne konanie a jeho opisu, k čomu predkladá vlastný výklad. Ak neobsahuje skutková veta rozsudku vo výroku o vine úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, dochádza k porušeniu práva obvineného na spravodlivý proces. K porušeniu práva na obhajobu došlo aj pri skončení vyšetrovania v trestnej veci, keď mu nebolo riadne v zmysle § 208 ods. 1 Trestného poriadku umožnené v primeranej lehote preštudovať spis, pretože nebol o takejto možnosti poučený a o termíne tohto úkonu vyrozumiený. Úkon sa podľa spisu mal konať 31. marca 2023 v čase od 08.30 hod. V tejto súvislosti poukazuje na iba formalistické splnenie povinnosti OČTK o vyrozumení obvineného o mieste a čase konania tohto úkonu, ktoré vyrozumievanie sa malo podľa doručky založenej v spise, konať 21. februára 2023 pri prvotnom úkone vo veci po vznesení obvinenia - výsluchu obvineného. V spise absentuje aj listina obsahovo preukazujúca, že k vyrozumievaniu malo dôjsť. Založená je iba doručka. Vypísanú doručku tak, ako je založená v spise, dňa 21. februára 2023 nepodpisoval, pri výsluchu mu nebolo doručené žiadne písomné upovedomenie o úkone preštudovania spisu, z ktorej listiny by vyplýval dátum a čas konania tohto úkonu.

V ďalšej časti dovolania namieta, že dôkaz získaný vydaním veci podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku dňa 19. septembra 2023 (správne má byť 19. septembra 2022) v obydli iného bez existencie podnetu na začatie trestného stíhania, bez existencie skutku, v čase, keď neexistovalo konkrétne podozrenie z trestnej činnosti, bez predchádzajúceho poučenia osoby najmä o zákaze sebaobvinenia, bol získaný nezákonne a je absolútne neúčinný. Na takýto dôkaz je potrebné nahliadať akoby neexistoval. Ak totiž niet dôvodu na vykonanie procesného úkonu, niet ani zákonnosti dôkazného prostriedku a dôkazu z neho získaného. Následne bližšie analyzuje skutočnosti uvedené v zápisnici o vydaní veci z vyššie uvedeného dňa. Na základe nezákonnosti spôsobenej postupom podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku dňa 19. septembra 2023 (opäť správny rok je 2022) sú nezákonnosťou postihnuté aj všetky ďalšie

dôkazy, ktoré boli získané priamo alebo nepriamo na základe informácií získaných protiprávne (z protiprávneho zdroja) a táto nezákonnosť nemohla byť zhojená ani v rámci konania pred súdom.

Nemôže sa stotožniť ani s postupom OČTK, keď po začatí trestného stíhania pristúpil k jeho výsluchu ako svedka napriek tomu, že výlučne vo vzťahu k nemu malo existovať podozrenie zo spáchania trestného činu, pretože takýmto postupom OČTK osobu podozrivú zo spáchania trestného činu zbavili práva na obhajobu (práva podozrivej osoby sú skoro totožné resp. obdobné ako práva obvinenej osoby, čo nemožno porovnávať s právami osoby vypočúvanej v procesnom postavení svedka), navyše za situácie keď mal vypovedať „ku skutku“ a kedy mal mať aj ako svedok právo požadovať, aby sa na výsluchu zúčastnil napr. jeho právny zástupca, o čom bol policajt povinný poučiť vypočúvaného, k čomu však nedošlo. Súčasne cituje z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ktorý reaguje na ním uplatnenú odvoláciu argumentáciu, ku ktorej ale nedostal relevantnú odpoveď. Poukazuje aj na doktrínu ovocia otráveného stromu, na znenie § 119 ods. 2 Trestného poriadku a na základe toho konštatuje, že v predmetnej veci nemožno považovať omamné a psychotropné látky, ktoré boli pri zaistovaní neodkladnom úkone zaistené nezákonným spôsobom, za dôkaz.

Ohľadne námietky neprimeranosti uloženého trestu uvádza, že 6. augusta 2024 zverejnením niektorých zákonov v zbierke nadobudla účinnosť novela Trestného zákona a Trestného poriadku. Zmenou zákona došlo k premenovaniu právnej kvalifikácie aj k výraznej zmene trestných sadzieb skutku, za ktorý bol odsúdený, ktorý je v zmysle § 171 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona prečinom a v zmysle novej právnej úpravy je trestná sadzba odňatia slobody (pri odseku 3) určená na 6 mesiacov až 3 roky. Bol mu uložený trest 48 mesiacov (pozn.: zrejme nedopatrením je uvedené 48 mesiacov namiesto 42 mesiacov), čo je nad hornou hranicou aktuálnej trestnej sadzby, čo nepovažuje za zákonné a spravodlivé. Uvedomuje si aplikačný problém ustanovenia § 405b Trestného zákona, avšak sa domnieva, že je na mieste, aby sa súd zaoberal celkovou mierou spravodlivosti trestnej represie v dôsledku zmeny zákona. Skúmanie proporcionality trestnej represie je v tomto prípade na mieste aj s ohľadom na princíp právnej istoty, ktorý je podľa názoru obvineného ohrozený. V tomto kontexte rozoberá prípustnosť analógie v trestnom práve. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) čl. 7 ods. 1 Dohovoru zaručuje nielen zásadu zákazu retroaktivity prísnejších trestných zákonov, ale implicitne aj zásadu retrospektívnosti priaznivejšieho trestného práva. Táto zásada je zakotvená v pravidle, podľa ktorého v prípade rozdielov medzi trestným právom účinným v čase spáchania trestného činu a následnými trestnými zákonmi prijatými pred vynesením konečného rozsudku, musia súdy uplatniť právo, ktorého ustanovenia sú pre obžalovaného najvýhodnejšie [rozsudok Scoppola v. Taliansko (č. 2) zo 17. septembra 2009 č. 10249/03, § 103 - § 109 (týka sa tridsaťročného trestu odňatia slobody namiesto doživotného trestu)]. Záverom žiada konajúci súd, aby rozhodol, že ustanovenie § 405b Trestného zákona, v rámci ochrany základných ľudských práv a slobôd, právnej istoty, účelu trestného zákona a účelu trestnoprávnej represie, jej nápravnej, morálnej a prevenčnej funkcie je potrebné aplikovať aj na rozhodnutia, ktoré sa týkajú trestov uloženým páchatelom, ktorým nebol ukladaný súhrnný alebo úhrnný trest za predpokladu takých okolností týkajúcich sa prípadu (zmeny posudzovania právnej kvalifikácie skutku a trestných sadzieb za ne) a osoby odsúdeného.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom odvolacieho súdu a rozsudkom súdu I. stupňa, ako aj konaním, ktoré uvedeným rozhodnutiam predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 2, ods. 9, ods. 10, ods. 12, ods. 15, § 89a ods. 1, § 199 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, § 99 ods. 1, § 100 ods. 1, § 103 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 104, § 105 ods. 5 Trestného poriadku, § 119 ods. 1, ods. 3, ods. 5, § 321 ods. 1 písm. a), písm. d), § 322 ods. 3 Trestného poriadku, v neprospech obvineného.

Zároveň navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil oba tieto rozsudky súdov nižšej inštancie, ako aj ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku súdu I. stupňa prikázal, aby vec znovu rozhodol a obvineného spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil.

Z dôvodu, že dovolanie podal z dôvodu pochybností, či boli v jeho prípade dodržané zásady spravodlivého súdneho procesu, kým bude právoplatne rozhodnuté o dovolaní Najvyšším súdom Slovenskej republiky taktiež požiadal, aby po podaní tohto dovolania postupom podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku dovolací súd rozhodol, že výkon trestu sa prerušuje do vydania rozhodnutia o dovolaní.

* * *

Z vyjadrenia prokurátora k dovolaniu obvineného doručeného Okresnému súdu Lučenec dňa 6. novembra 2024, po konštatácii rozhodnutí okresného a krajského súdu a dôvodov podaného dovolania obvineným, vyplýva, že je názoru, že konajúce súdy rozhodli vo veci zákonným spôsobom, na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci, pričom svoje rozsudky náležite odôvodnili. Jednotlivé námietky nie sú explicitne podradené pod jednotlivé dovolacie dôvody a vo významnej časti sú opakovaním obhajobných tvrdení použitých v rámci odvolacieho konania.

Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nezákonného vydania veci v zmysle § 89a ods. 1 Trestného poriadku, kedy mala byť podľa názoru obvineného nariadená domová prehliadka, uviedol, že pokiaľ je vopred zrejma dobrovoľná súčinnosť osoby vydávajúcej vec dôležitú pre trestné konanie, nie je potrebné nariadiť domovú prehliadku. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 17/2015, kde sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril k riešenej problematike vyššie označeným spôsobom. Obvinený bol pred úkonom poučený o tzv. zákaze sebaobviňovania, veci dôležité pre trestné konanie dobrovoľne vydal, zápisnicu o úkone trestného konania podpísal, pričom voči jej obsahu nevzniesol námietky. K neprítomnosti nezúčastnenej osoby pri danom úkone trestného konania odkázal na to, že jej prítomnosť sa pri vydaní veci v zmysle § 89a Trestného poriadku v spojení s § 30 ods. 1 Trestného poriadku nevyžaduje.

Skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba a vydaný prvostupňový odsudzujúci rozsudok, obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 234 ods. 2 a § 278 ods. 1 Trestného poriadku, pričom bola zachovaná jeho totožnosť v rámci celého priebehu trestného konania. Právnu kvalifikáciu skutku považuje za príliehavú, súdy prvého a druhého stupňa sa s ňou stotožnili, a teda rozhodnutie nie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Podľa názoru prokurátora trestné stíhanie možno v zmysle § 199 Trestného poriadku začať na podklade trestného oznámenia, ako aj na základe skutočností odôvodňujúcich jeho začatie, o ktorých sa policajt dozvie inak ako z trestného oznámenia, pričom uvedené formy a zákonné možnosti sú v danom smere rovnocenné. V prejednávanom prípade bolo trestné stíhanie začaté zaistovacím úkonom, teda postupom priamo predpokladaným Trestným poriadkom - bez predošlého formálneho začatia trestného stíhania s konštitutívnymi účinkami. V danej trestnej veci podozrenie z možnej drogovej trestnej činnosti obvineného polícia zistila od F. O., ktorý v inom trestnom konaní (v ktorom bol pre svoju drogovú trestnú činnosť už právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo 14. marca 2023, sp. zn. 2T/28/2023) označil obvineného za osobu, od ktorej si zadovážil omamné a psychotropné látky krátko pred tým, ako tieto látky dobrovoľne vydal poverenému príslušníkovi Policajného zboru, pričom tu sa má na mysli faktické „dozvedenie sa“ informácie zo strany polície od F. O. priamo na mieste, a nie to, ako vyplývajú z jeho výpovede v trestno-procesnej forme učinenej neskôr.

V predmetnom prípade preto vzniklo konkrétne a bezprostredné podozrenie, že A. G. v danom okamihu omamné a psychotropné látky taktiež prechováva. Na základe uvedeného, z hľadiska plnenia úloh Policajného zboru (ďalej len „PZ“), vyplývajúcich príslušníkom PZ z príslušných ustanovení zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“), vnímajúc neodkladnosť úkonu, bol A. G. zákonným spôsobom poučený a následne vyzvaný na vydanie veci dôležitej pre trestné konanie podľa § 89a Trestného poriadku, pričom výzve vyhovel a omamné a psychotropné látky dobrovoľne vydal 19. septembra 2022 v čase o 14.50 hod. poverenému príslušníkovi PZ. Teda trestné stíhanie bolo začaté zákonným spôsobom, v súlade s § 199 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku.

K namietanej absencii úradného záznamu polície (ako podkladu pre začatie trestného stíhania) vo vyšetrovacom spise konštatoval, že daný záznam vo vyšetrovacom spise byť nemusí, keďže takúto povinnosť orgánom činným v trestnom konaní zákon neukladá. Dôvodnosť začatia trestného stíhania jednoznačne vyplýva z výpovedí F. O. učinенých v procesnom postavení svedka. Pokiaľ by bol prijatý záver o tom, že bez záznamu polície nemožno začať trestné stíhanie neodkladným, neopakovateľným či zaistovacím úkonom, dospeli by sme k absurdným situáciám, kedy by de facto takéto záznamy polície boli nadradené uzneseniami vydávaným podľa Trestného poriadku.

Predmetné omamné a psychotropné látky boli do trestného konania zabezpečené formou vydania veci v zmysle § 89a Trestného poriadku (a nie v zmysle § 21 ods. 1 zákona o PZ ako to uvádza prvostupňový súd vo svojom odôvodnení, čo však považuje len za chybu v písaní), keďže z vykonaného dokazovania a obsahu vyšetrovacieho spisu je uvedená skutočnosť známa a pri tomto do popredia vystupuje prvok dobrovoľnosti a súčinnosti osoby, ktorá určitú vec orgánom činným v trestnom konaní vydáva. Nešlo o abstraktnú trestnú vec, keďže prišlo k reálnemu zaisteniu zakázaných látok, pričom obvinený sa k tejto trestnej činnosti v prípravnom konaní priznal.

K námietke, že prvotný výsluch A. G. bol realizovaný v procesnom postavení svedka, právny poriadok Slovenskej republiky do 15. marca 2024 nepoznal procesné postavenie podozrivého v zmysle § 33b Trestného poriadku (s výnimkou zadržaného - podozrivého, avšak k zadržaniu A. G. v danom prípade nedošlo) a preto jeho osobu nebolo možné vypočuť v inom procesnom postavení než ako svedka. Ustanovenie § 130 ods. 2 Trestného poriadku však aj svedkovi umožňuje odprieť vypovedať, ak by výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo ďalším osobám uvedeným v danom ustanovení. O tejto skutočnosti bol A. G. poučený a napriek tomu vypovedal. Predmetná výpoveď tvorila podklad (jeden z dôkazov) len pre vydanie uznesenia o vznesení obvinenia, pričom v ďalšej fáze trestného konania sa na ňu neprihliadalo, keďže A. G. bol neskôr vypočutý ako obvinený, kedy sa opätovne k trestnej činnosti priznal.

K nevysporiadaniu sa prvostupňového súdu s dôkaznými návrhmi obhajoby z 24. mája 2023 poukázal aj v citácii na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 116/2014.

Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nezákonného, resp. neprimeraného trestu skonštatoval, že trest bol obvinenému uložený za trestný čin v rámci zákonného rozpätia trestnej sadzby preň stanovenej v čase, keď sa o vine a treste rozhodovalo (sadzba 3 až 10 rokov). Zo strany odvolacieho súdu došlo dokonca k moderácii trestu v prospech obvineného, pri použití § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona (keďže v zmysle vtedy účinnej právnej úpravy u odsúdeného prichádzalo z dôvodu opakovaného spáchania zločinu do úvahy zvýšenie základnej trestnej sadzby o jednu polovicu). K tvrdeniam obvineného súvisiacim s novelou trestných kódexov a eventuálnej zmeny trestnej sadzby zastáva názor, že daná okolnosť nie je spôsobilá naplniť žiaden z dovolacích dôvodov. Pokiaľ obvinený argumentuje viacerými súdnymi rozhodnutiami týkajúcimi sa ukladania trestu (na str. 14 dovolania), v zmysle ktorých treba posúdiť trestnú sadzbu pre obvineného aj retrospektívne priaznivejšie tvrdí, že „konečným rozhodnutím“ sa má na mysli právoplatné rozhodnutie vo veci (t. j. rozhodnutie súdu odvolacieho). Z hľadiska časových aspektov danej trestnej veci možno konštatovať, že medzi spáchaním skutku a právoplatným rozhodnutím odvolacieho súdu nedošlo k legislatívnym zmenám týkajúcim sa skutkových podstat či trestných sadzieb. Nad rámec uvedeného pripomenul, že pokiaľ by bola predmetná trestná vec posudzovaná v súčasnosti, bolo by ju možné kvalifikovať (pokiaľ by nebola preukázaná distribúcia či zisťtný motív) ako zločin podľa § 171 ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona, kde zákon umožňuje ukladať trest odňatia slobody v rozmedzí 1 až 6 rokov - teda trest uložený obvinenému by sa nachádzal v intenciách daného rozmedzia.

Keďže nevzhliadol obvineným uvádzané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), písm. i) Trestného poriadku ani iné, navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, a tiež aby neakceptoval návrh obvineného na prerušenie výkonu trestu podľa § 380 ods. 4 Trestného

poriadku.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde na to určenom (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že boli splnené aj podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je naplnený, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právu obvineného na obhajobu v trestnom konaní zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu (podľa jednotlivých štádií trestného konania) vytvoriť obvinenému podmienky pre uplatnenie jeho procesných práv a povinnosť zákonným spôsobom reagovať na ich uplatnenie. Ide o povinnosť vytvorenia obvinenému procesného rámcu v zmysle reálnej možnosti na realizáciu jeho procesných práv, pričom spôsob a rozsah ich realizácie už je vecou procesnej aktivity samého obvineného.

Trestný poriadok pritom obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu „zásadným spôsobom“ je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

Pokiaľ obvinený namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, k tomu sa žiada v prvom rade uviesť, že podľa § 371 ods. 7 Trestného poriadku dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné, preto námietky dovolateľa v tom smere, že rozhodnutia súdov nižšieho

stupňa nie sú, podľa jeho názoru, náležite odôvodnené v zásade žiaden dovolací dôvod nenapĺňajú.

Na strane druhej je potrebné obvinenému prisvedčiť, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej tiež „dohovor“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolene účastníkom konania, ale musí dať odpoveď na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces [napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 209/04, IV. ÚS 350/2014, II. ÚS 449/2015, IV. ÚS 115/2003, II. ÚS 76/2007, I. ÚS 241/2007]. Rozsudok súdu I. stupňa a rozhodnutie odvolacieho súdu tvoria jeden celok (a ako jeden celok treba vnímať aj ich odôvodnenia).

Aplikujúc uvedené východiská na posudzovanú trestnú vec, z pohľadu námietok dovolateľa (obvineného), dovolací súd zásadné pochybenia v odôvodnení rozsudkov súdov oboch inštancií (hodnotiac ich v uvedených intenciách) v zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku nezistil. Je možné prisvedčiť, že napadnuté rozhodnutia dávajú síce stručné ale obsahovo dostatočné a výstižné odpovede na otázky, ktoré bolo potrebné riešiť pre posúdenie otázky viny a trestu, keď súdy pri ustálení výroku o vine dovolateľa vychádzali primárne z výpovede samotného obvineného, ktorý sa v prípravnom konaní ku skutku v celom rozsahu priznal (z dôvodu konania hlavného pojednávania na základe žiadosti obvineného v jeho neprítomnosti bola jeho výpoveď z prípravného konania procesným spôsobom prečítaná v konaní pred súdom I. stupňa), ktorá bola podporená aj ďalšími, najmä vecnými a listinnými dôkazmi - zápisnicou o vydaní veci (kryštalickej látky) obvineným a s ňou súvisiacou fotodokumentáciou, výsledkami znaleckého dokazovania vo vzťahu k zaistenej (obvineným vydanéj) kryštalickej látke Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru (ďalej tiež „KEÚ“) - podľa záverov išlo o zmes metamfetamínu a dimetylsulfónu s hmotnosťou 1,830 g s obsahom metamfetamínu 35,4 % hmotnostných - 648 mg čistej látky), výpoveďou svedka F. O. a znaleckým posudkom z odvetvia psychiatrie.

Právo na spravodlivý proces obvineného z pohľadu kvality odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch inštancií zachované bolo tým, súdy sa jasne a zrozumiteľne vyjadrili k relevantným (podstatným) právnym a skutkovým otázkam.

K parciálnej námietke ohľadne nevykonania navrhovaných dôkazov v konaní pred súdom I. stupňa, je potrebné uviesť, že obhajkyňa síce podala 25. mája 2023 návrhy na doplnenie dokazovania, avšak zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 28. augusta 2023 vyplýva, že v záverečnej fáze dokazovania obhajkyňa (konajúca v mene obvineného) uviedla, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Keďže dôkazné návrhy nemali ani iné strany, súd I. stupňa postupom podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil procesným uznesením dokazovanie za skončené a udelil slovo na záverečné reči. Vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (viď R 116/2014).

K dovolacím námietkam obvineného ohľadne nezákonnosti začatia trestného stíhania, vydania veci nachádzajúcej sa v obydli, neexistencie a nepreskúmateľnosti „iného podnetu“ pre začatie trestného stíhania, opodstatnenosti pre postup podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku, a z toho vyplývajúcej nezákonnosti všetkých nasledujúcich vo veci vykonávaných procesných a faktických úkonov orgánov činných v trestnom konaní, je potrebné okrem už vyššie uvedeného zdôrazniť, že ide o opakovanú

obhajobnú rétoriku obvineného, ktorú už uplatnil v konaní pred odvolacím súdom, a na ktorú aj dostal adekvátnu odpoveď v odôvodnení napadaného rozsudku odvolacieho súdu na str. 7 a 8. Nestotožnenie sa obvineného s odpoveďami súdov nižších stupňov na pre neho sporné a zároveň relevantné otázky, neznamená nedostatočnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Tak isto nemožno označiť súdne rozhodnutia za nedostatočne odôvodnené, ak súdy vyhodnotili dôkazy spôsobom, ktorý nezodpovedá predstave obvineného.

Pokiaľ ide o požiadavku obvineného na účasť nezúčastnenej osoby pri vydaní veci, účelom pribratia nezúčastnenej osoby k procesnému úkonu je zabezpečenie kontroly regulárnosti a zákonnosti vykonania konkrétneho procesného úkonu účasťou nezainteresovanej osoby (nestranného pozorovateľa) na tomto úkone. Absencia prítomnosti nezúčastnenej osoby pri vyhľadávaní a zabezpečovaní dôkazov procesnými úkonmi, pri ktorých je prítomnosť nezúčastnenej osoby zákonom vyžadovaná spravidla spôsobuje nezákonnosť takto zabezpečených dôkazov. Ako ale vyplýva z § 89a Trestného poriadku účasť nezainteresovanej osoby zákonodarca pri zaistení veci, na rozdiel od niektorých iných (napr. výkon domovej prehliadky, osobnej prehliadky a pod.) nevyžaduje, resp. zákonnosť jej vykonania takouto prítomnosťou nepodmieňuje.

Obvinený ďalej namietal porušenie práva na obhajobu tým, že po skončení vyšetrovania mu nebolo riadne v zmysle § 208 ods. 1 Trestného poriadku umožnené v primeranej lehote preštudovať spis, pretože nebol o takejto možnosti poučený, a o termíne tohto úkonu vyzoomený. Ide však o závädzajúcu argumentáciu nezodpovedajúcu obsahu spisu. Obvinený bol totiž o možnosti preštudovať vyšetrovací spis pri skončení vyšetrovania, vrátane termínu pre realizáciu tohto práva, riadne a v zákonnej lehote upovedomený, upovedomenie riadne prevzal, čo vyplýva z doručenky podpísanej obvineným. Nevyužitie práva na preštudovanie spisu a v rámci tohto úkonu aj nevyužitie práva na podanie návrhov na doplnenie vyšetrovania je rezignáciou obvineného (majúcou podklad v jeho subjektívnych dôvodoch) na možnosť realizovať toto svoje obhajobné právo, ktorú nemožno pričítať na ťarchu orgánov činných v trestnom konaní. Tvrdenie obvineného, že doručenku nepodpísal, nemá oporu v žiadnej konkrétnej okolnosti (okrem tohto samotného tvrdenia), čím ide o jeho ničím nepodložené tvrdenie. Navyše túto námietku prvýkrát uplatnil až v tomto dovolaní bez vysvetlenia objektívneho dôvodu, ktorý mu bránil uplatniť ju už v pôvodnom súdnom, čo poskytuje dostatočný podklad pre dôvodnosť záveru, že ide až o dodatočnú snahu obvineného spochybniť postup orgánov činných v trestnom konaní na nereálnom základe, dokonca pri využití vlastnej pasivity pri ochrane svojich práv. Namietaným postupom vyšetrovateľa v prípravnom konaní teda nedošlo k žiadnemu porušeniu práva obvineného na obhajobu (tým skôr potom k nemu nemohlo dôjsť ani zásadným spôsobom).

Vecnými námietkami obvineného, ktorými podporuje svoj názor o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, tento dovolací dôvod naplnený nebol.

* * *

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na skutočnosť, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č.

36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holandsku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania, teda k dokazovaniu. Týka sa predovšetkým vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá, teda ich vyhľadávanie a zabezpečovanie, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní tých dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci (primerane napr. rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach pod sp. zn. 3Tdo/26/2017, 3Tdo/39/2019, 4Tdo/88/2015).

K obvineným uplatnenej nosnej dovolacej námietke týkajúcej sa nezákonnosti vydania veci dňa 19. septembra 2022 je potrebné najprv uviesť, že pri relevantných poznatkoch o podozrení zo spáchania alebo aktuálneho páchania trestného činu, ktorými polícia disponuje v dostatočnom časovom predstihu, vzniká povinnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní podľa Trestného poriadku. V takom prípade možno dôkaz pre trestné konanie získať len trestno-procesným postupom. Ak však poznatky o trestnej činnosti nie sú polícii dostatočne vopred známe, môže byť výsledok zákonného postupu pri služobnom zákroku (§ 9 ods. 3 zákona o Policajnom zbore) dôkazom v trestnom konaní (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod č. R 47/2014). Musí preto ísť jednak o informácie relevantné, teda podstatné, rozhodujúce, majúce už určitú váhu, nie úplne pochybné, nedostatočné, absolútne nepreverené, a jednak polícia musí nimi disponovať v určitom dostatočnom časovom predstihu. Aj policajt totiž musí mať k dispozícii určitý primerane dostatočný časový priestor na to, aby relevanciu získaných informácií mohol vyhodnotiť a zodpovedne sa rozhodnúť, aký priliehavý postup pri zabezpečovaní dôkazov má zvoliť.

Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že trestné stíhanie v tejto veci bolo začaté vykonaním neodkladného a zaistovacieho procesného úkonu - výzvou na vydanie a na jej podklade vydaním veci podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku, ku ktorému došlo 19. septembra 2022 o 14.50 hod. na skutkovom základe bližšie rozvedenom v uznesení o začatí trestného stíhania. Zo zápisnice o vydaní veci (č. 1. 2) vyplýva, že A. G. dňa 19. septembra 2022 o 14.50 hodine bol poučený v znení: „vyzvaná osoba bola poučená podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku o povinnosti vec, ktorá môže slúžiť na účely dokazovania na vyzvanie policajtovi predložiť, ak ju treba na účely dokazovania zaistiť, je povinný vec na vyzvanie vydať, pri vyzvaní bola osoba upozornená na to, že ak nevyhovie výzve môže jej byť vec odňatá podľa § 90 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj na iné následky nevyhovenia, a po upozornení na možnosť odňatia veci, bola vyzvaná osoba zvlášť poučená, že v prípade ak by vydaním veci spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, svojmu príbuznému v priamom rade, svojmu súrodencovi, osvojiteľovi, osvojencovi, manželovi alebo druhovi alebo iným osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťovala ako vlastnú ujmu, nie je povinná takúto vec dobrovoľne vydať, môže jej vydanie odoprieť a využiť svoje právo mlčanlivosti, pričom k dobrovoľnému vydaniu veci nesmie byť nijakým spôsobom nútená“.

V zmysle obsahu zápisnice, po uvedených poučeníach, ktoré vyzvanej osobe (A. G.) boli riadne vysvetlené a týmto v plnej miere porozumela, táto uviedla, že dobrovoľne a bez nátlaku vydáva 1 kus plastového vrecúška o rozmere 7,5 x 4 cm s obsahom neznámej kryštalickej látky svetlohnedej farby - vydaná vec číslo 1 a 1 kus plastového vrecúška o rozmere 7,5 x 4 cm s obsahom neznámej rastlinnej sušenej látky - vydaná vec číslo 2. Dobrovoľné vydanie veci, ako je to uvedené, potvrdil aj vlastnoručným podpísaním zápisnice A. G., ktorý zároveň prevzal aj rovnopis tejto zápisnice ako potvrdenie o vydaní veci. Úkon bol skončený dňa 19. septembra 2022 o 14.55 hodine a boli pri ňom prítomní - poverení príslušník PZ npor. Mgr. F. C. a kriminalistický technik npor. O. A.. Z uvedeného potom vyplýva, že procesné úkony voči obvinenému boli už od počiatku vykonávané podľa Trestného poriadku.

Zákonným podkladom, na základe ktorého orgány činné v trestnom konaní v danom prípade postupovali, bol § 89a ods. 1 až 3 Trestného poriadku, v zmysle ktorého, kto má pri sebe vec, ktorá môže slúžiť na účely dokazovania, je povinný ju na vyzvanie predložiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu; ak ju treba na účely trestného konania zaistiť, je povinný vec na vyzvanie týmto orgánom vydať. Pri vyzvaní ho treba upozorniť na to, že ak nevyhovie výzve, môže mu byť vec odňatá, ako aj na iné následky nevyhovenia. Povinnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na listinu alebo inú vec, ktorej obsah sa týka okolnosti, o ktorej platí zákaz výsluchu, okrem prípadu, keď došlo k oslobodeniu od povinnosti zachovať vec v tajnosti alebo k oslobodeniu od povinnosti mlčanlivosti. Výzva na vydanie veci je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt.

Podľa § 93 ods. 1 Trestného poriadku zápisnica o úkonoch podľa § 89a až § 92 musí obsahovať aj dostatočne presný opis vydanéj veci, odňatej veci, prevzatej veci alebo počítačových údajov, ktorý umožní určiť ich totožnosť.

V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu, č. k. II. ÚS 341/2019-21 k dobrovoľnému vydaniu veci, podľa ktorého sťažovateľka vydala v súlade s § 89 Trestného poriadku (pozn.: v terajšom znení Trestného poriadku ide o § 89a) vec dôležitú pre trestné konanie dobrovoľne, z čoho možno usudzovať, že bola uzrozumená so zásahom do jej súkromia. Účelom práva na súkromný a rodinný život je ochrana jednotlivca proti svojvoľným zásahom verejnej moci a obdobne ústava nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zasahovaním. Zaručuje ochranu len pred takým zasahovaním, ktoré je neoprávnené. V súlade s účelom práva na súkromie môžu orgány verejnej moci, fyzické osoby a právnické osoby zasahovať do súkromného a rodinného života vtedy, ak ich zasahovanie možno hodnotiť ako oprávnené.

Obvinený by mal vo svetle uvedeného práva na ochranu pred zasahovaním do súkromného života vtedy, ak by išlo o taký zásah orgánov činných v trestnom konaní, ktorý by bol neoprávnený alebo svojvoľný.

V danom prípade je zrejmé, že o takýto zásah orgánov činných v trestnom konaní nešlo, pretože dovolateľ vydal vec dôležitú pre trestné konanie dobrovoľne. Zo zápisnice o vydaní veci, ktorú obvinený vlastnoručne podpísal, nevyplýva, že by k výzve na vydanie veci vzniesol akékoľvek námietky alebo pripomienky. O dobrovoľnosti vydania veci dôležitej pre trestné konanie svedčí aj vyjadrenie obvineného v jeho zápisnici o výsluchu z prípravného konania z 21. februára 2023, kedy uviedol, že sa ku skutku priznáva, mal u seba drogy, ktoré dobrovoľne vydal polícii.

Úkon vydania veci bol realizovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. O úkone vydania bola spísaná zápisnica, majúca zákonné parametre, v ktorej bola v súlade s § 93 ods. 1 Trestného poriadku presne špecifikovaná vydaná vec a rovnopis tejto zápisnice bol v súlade s § 93 ods. 2 Trestného poriadku vydaný obvinenému, čo aj v zápisnici potvrdil.

Opätovne tak ide o procesný úkon, ktorý obvinený namieta až s výrazným odstupom času (ex post), ktorý v bezprostrednej nadväznosti na jeho vykonanie vôbec nenamietal, keď súčasne nič nenasvedčuje tomu, že by mu v tom bránila objektívna prekážka.

Ustanovenie § 89a ods. 1 Trestného poriadku upravuje edičnú povinnosť predložiť, resp. vydať vec - v tomto prípade poverenému príslušníkovi Policajného zboru, ktorá môže slúžiť ako dôkaz. Výzva na predloženie alebo na vydanie veci v zmysle § 89a ods. 1 Trestného poriadku nemá predpísanú formu. Ide o opatrenie policajta (v tomto prípade), proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok. Zápisnica o úkone podľa § 93 ods. 1 Trestného poriadku sa vydáva ex post po realizácii predloženia alebo vydania veci a má dokumentačný, osvedčovací a deklaratórny charakter.

Trestný poriadok v súvislosti s predložením, resp. vydaním veci používa spojenie „pri sebe“, ktoré však nie je možné vykladať zužujúco len na prípady, kedy by osoba, ktorá vec predkladá, resp. vydáva, túto

mala v čase výzvy fyzicky pri sebe. V súvislosti s vyšetrovaním môže napr. nastať taká situácia, že z výsluchu svedka vyplynie, že má v dispozícii listinu, ktorá môže slúžiť na účely dokazovania, hoci ju v čase výsluchu nemusí mať pri sebe, ale napr. doma či v práci. V takomto prípade nič nebráni tomu, aby bol svedok na jej predloženie, resp. vydanie vyzvaný s tým, že k fyzickému predloženiu, či vydaniu listiny dôjde následne, o čom bude spísaná zápisnica. Najvyšší súd preto uvádza, že spojenie „pri sebe“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá vec predkladá, resp. vydáva, má túto vo svojej dispozícii, resp. vo svojej moci.

Niž pritom nenasvedčuje tomu, že by obvinený bol vystavený neprípustnému nátlaku, pod ktorým by vec vydal. Dovolací súd nezistil v napadnutom postupe príslušníka Policajného zboru akékoľvek pochybenie porušujúce Trestný poriadok alebo ústavu. Vydaná vec tak bola zákonne zaisteným vecným dôkazom na účely trestného konania a dôkazným podkladom spôsobilým aj pre rozhodnutie súdov v pôvodnom konaní v otázke viny obvineného.

Námietku obvineného o nezákonnosti vydania veci tak dovolací súd hodnotil ako neopodstatnenú.

K námietke obvineného o neexistencii trestného oznámenia, či iného podnetu na začatie trestného stíhania vykonaním neodkladného úkonu vydaním veci podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku, je potrebné súhlasiť s vyjadrením prokurátora, že v tejto trestnej veci vzniklo podozrenie o držbe a prechovávaní omamných a psychotropných látok obvineným na základe informácií od svedka F. O., ktorý krátko po svojom zadržení a vydaní veci s dôvodným podozrením, že ide o zakázanú psychoaktívnu látku, zasahujúcemu príslušníkovi Policajného zboru uviedol, že túto kúpil pred chvíľou od obvineného. Práve na základe takéhoto „iného podnetu“ bola príslušníkom Policajného zboru poskytnutá relevantná informácia vyvolávajúca podozrenie z možného páchania trestného činu obvineným, a z dôvodu neodkladnej potreby zaistenia veci dôležitej na účely trestného konania (pri hrozbe eventuality, že sa obvinený zakázanej psychoaktívnej látky medzičasom zbaví) oprávnené a zákonne pristúpili Policajného zboru k postupu podľa § 89a Trestného poriadku. Aj túto dovoláciu námietku hodnotí dovolací súd ako neopodstatnenú.

K namietanému postupu zasahujúcich príslušníkom Policajného zboru v jeho obydli poukazuje najvyšší súd na judikovaný záver z rozhodnutia R 17/2015, podľa ktorého príkazy súdu a prokurátora sa v trestnom konaní vydajú len v prípade zákonného dôvodu na zásah do základných alebo iných práv a slobôd dotknutých osôb. Domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov alebo pozemku na účel zabezpečenia veci dôležitej pre trestné konanie nie je potrebné nariadiť, ak je zrejma dobrovoľná súčinnosť osoby, ktorá je vlastníkom alebo oprávneným užívateľom nehnuteľnosti, v (na) ktorej sa má vec nachádzať. V takom prípade sa použije inštitút vydania alebo odňatia veci (v súčasnom platnom znení § 89a a § 90 Trestného poriadku) po prípadnom predchádzajúcom, resp. súčasnom vykonaní obhliadky (§ 154 Trestného poriadku) bez nariadenia prehliadky uvedenej v § 99 ods. 1 alebo ods. 2 Trestného poriadku.

Keďže obvinený poskytol dobrovoľne súčinnosť pri vydávaní veci, nebol v tejto veci potrebný písomný príkaz sudcu pre prípravné konanie k vykonaniu domovej prehliadky. Aj v prípade nariadenia domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov alebo pozemku platí, že sa od výkonu prehliadky upustí, ak sa dobrovoľné vydanie veci dosiahlo predchádzajúcou výzvou pri splnení podmienok uvedených v § 104 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku. Aj táto námietka je teda nedôvodná.

Vychádzajúc zo záveru o zákonnosti vykonania neodkladného úkonu - vydania veci podľa § 89a Trestného poriadku, pri neakceptovaní námietky obvineného o nezákonnosti samotného začatie trestného stíhania, v nadväznosti na to potom neobstojí ani jeho názor o nezákonnosti všetkých ďalších procesných úkonov (resp. dôkazov) v zmysle tzv. doktríny ovocia (plodov) otráveného stromu.

K výsluchu obvineného po začatí trestného stíhania v procesnom postavení svedka, dovolací súd poukazuje na správnu argumentáciu prokurátora v jeho vyjadrení. V tejto súvislosti podstatným je, že súdy v pôvodnom konaní nezohľadňovali, resp. nevychádzali zo skutočností, ktoré ešte pred vznesením

obvinenia uvádzal obvinený v procesnom postavení svedka. Jeho svedecká výpoveď pred vznesením obvinenia (správne) nebola použitá ako dôkaz v súdnom konaní.

Pokiaľ obvinený v dovolaní namieta aj výrok o treste s tam rozvedenou argumentáciou, najvyšší súd k tomu uvádza, že v zmysle už ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu (napr. sp. zn. 2Tdo/29/2012), pokiaľ obvinený namieta uloženie neprimerane prísneho trestu, táto námietka nenapĺňa žiadny dovolací dôvod podľa § 371 Trestného poriadku. Trestný poriadok k výroku o treste upravuje v § 371 ods. 1 písm. h) dva dovolacie dôvody (pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku chybného výroku o vine). Podľa uvedeného ustanovenia možno dovolanie podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Pokiaľ ide o obvinenému uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon v tom čase účinný za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťal a rovnako tak výmera tohto trestu bola v rámci zákonnej trestnej sadzby (3 až 10 rokov). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému uložený trest odňatia slobody nezodpovedá jeho subjektívnej predstave a vnímaniu trestu ako neprimeraného. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nie je pritom oprávnený skúmať otázku ne/primeranosti trestu a to ani z pohľadu neskoršej zmeny zákona, v dôsledku nej aj trestnej sadzby v prospech obvineného, ktorá nastala až po právoplatnosti konečného rozhodnutia odvolacieho súdu (t. j. po skončení trestného stíhania, v danom prípade právoplatným odsúdením).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd uvádza, že tento je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenapĺňa znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bol obvinený uznaný za vinného.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený (formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine) v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Dovolací súd v zmysle uvedeného konštatuje, že na podklade predmetného dovolacieho dôvodu je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať iba to či skutok, tak ako bol ustálený súdmi (súdom I. stupňa a odvolacím súdom) v pôvodnom konaní, ktorý nemôže dopĺňať ani meniť, napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu pod ktorú bol subsumovaný, t. j. v danom prípade zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c) Trestného zákona.

Obvinený k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku neuviedol v dovolaní akúkoľvek vecnú námietku ani tomu zodpovedajúcu argumentáciu, ktorou by spochybňoval skutok ustálený súdom I. stupňa a odvolacím súdom v pôvodnom konaní v tom zmysle, že by ustálený skutok nenapĺňal znaky použitej právnej kvalifikácie (teda že by nebol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu, resp. že nenapĺňa skutkovú podstatu žiadneho trestného činu). V dôsledku uvedeného tak dovolací súd (pri jeho viazanosti vecnými námietkami obvineného) nemá od dovolateľa k dispozícii akúkoľvek k tomuto dovolaciemu dôvodu priliehavú vecnú námietku alebo argumentáciu, na ktorú by reagoval.

Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že právnu kvalifikáciu podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c) Trestného

zákona v tom čase účinného založilo neoprávnené zadováženie a prechovávanie omamných a psychotropných látok obvineným A. G..

Z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb tak napadnutým rozhodnutím ani konaním, ktoré mu predchádzalo, nebol naplnený akýkoľvek dovolací dôvod, ani zo spektra dôvodov, ktoré dovolateľ priamo uplatnil, ale ani z iných dovolacích dôvodov, pod ktoré by ním uvedené námietky inak bolo možné podradiť (subsumovať).

Vzhľadom na vyššie uvedené závery, obvineným požadované prerušenie výkonu trestu odňatia slobody formulované v závere jeho dovolania (ani predbežne) neprichádzalo do úvahy.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.